

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан Факультету аграрного менеджменту
Анатолій ОСТАПЧУК
2024_р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри адміністративного
менеджменту та зовнішньоекономічної
діяльності

Протокол № 17 від “31” травня 2024 р.

Завідувач кафедри
Олена КОВТУН

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Адміністративний менеджмент»

Олена КОВТУН

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„БІЗНЕС-МЕНЕДЖМЕНТ”

(шифр і назва напрямку підготовки)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітня програма «Адміністративний менеджмент»

Факультет аграрного менеджменту

Розробники: к.е.н., доцент, доцент кафедри адміністративного менеджменту та
зовнішньоекономічної діяльності Наталія КОВАЛЕНКО

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

«БІЗНЕС-МЕНЕДЖМЕНТ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	073 – «Менеджмент»	
Освітня програма	Адміністративний менеджмент	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	Управління виробничими процесами на підприємстві (назва)	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6 год.
Лабораторні заняття	год.	- год.
Самостійна робота	90 год.	110 год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою запропонованого курсу є отримання студентами знань об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей економічної

діяльності та розвитку сільського господарства, аграрної торгівлі, а також набуття навиків їх практичного застосування.

Завдання дисципліни:

1. Знання методичних основ, які визначають оптимальне ведення підприємницької діяльності, а також практичних методів оптимізації й інвестування, технік менеджменту для поліпшеного господарювання:

опис та розподіл виробничих процесів

визначення й економічна оцінка процесів виробництва продуктів рослинництва котирування товарної та нетоварної продукції розрахунок доходів та витрат з особливим акцентом на калькуляцію маржинального доходу та із застосуванням в економічному аспекті процесів виробництва продукції рослинництва визначення порогів виробництва та рентабельності за допомогою приблизного розрахунку

- лінійне програмування
- розрахунок довгострокового інвестування
- техніка менеджменту
- кадрова робота.

2. Вміння визначати за допомогою розрахунків довгострокових інвестицій ефективність окремих фінансових та інвестиційних заходів:

- основні поняття фінансової математики
- метод номінальної вартості капіталу
- метод внутрішньої відсоткової ставки
- метод ануїтету
- вплив залученого фінансування, оподаткування та інфляції

3. Здатність вирішувати за допомогою лінійного програмування комплексні проблеми на практиці:

- розрахунок раціону кормів з мінімальними затратами
- модель виробництва, інвестицій та фінансування
- розрахунок ризику та надійності
- мультиперіодична (динамічна) модель
- аналіз чутливості

4. Знання найважливіших технік менеджменту для поліпшення управління підприємством:

- функції менеджменту та структура менеджменту
- стратегічний менеджмент у сфері аналізу підприємства
- інформаційний та комунікаційний менеджмент

- кадровий менеджмент (мотивація службовців, компетентність у прийнятті рішень, відбір керівних кадрів)

5. Вміння виробляти цілеспрямовані рішення при постійно змінюваних зовнішніх факторах, у т.ч. в команді:

- проведення підприємницьких ігор, що відносяться до конкретного проекту та підтримуються комп'ютерними рішеннями, для більшої наочності найважливіших елементів ведення підприємницької діяльності
- задіяність у підприємницькій грі
- симуляційні моделі підприємницької діяльності
- теоретичні основи виробництва

2. Здатність вирізняти та оцінювати важливі тенденції розвитку та виробничо-економічні проблеми рослинництва:

виробничо-економічне значення, структуру та тенденції розвитку питання вигідності обраних сфер (захист рослин, добрива, форма механізації)

3. Здатність визначати натуральні та монетарні дані найважливіших процесів сільськогосподарського виробництва, обговорювати та критично оцінювати результати діяльності в контексті всього підприємства, загальноекономічного та суспільного розвитку:

- питання вигідності найважливіших процесів виробництва товарної продукції рослинництва (зернові, просапні культури)
- основні аспекти рентабельності найважливіших процесів кормовиробництва
- конкурентоздатність продукції землеробства
- вплив різноманітних рівнів інтенсивності ведення господарської діяльності
- вплив обсягів виробництва на економічний результат (economies of scale)
- вирішення спеціальних питань економічної ефективності (визначення ставки орендної плати, комбінація мінімальних витрат тощо)
- рентабельність молочного скотарства, екстенсивні та інтенсивні технології вирощування й відгодівлі ВРХ
- рентабельність виробництва продукції свиначства (утримання свиноматок, свині на відгодівлі)
- вплив та оцінка різних ступенів інтенсивності виробництва
- вирішення спеціальних завдань (наприклад, оптимальний ступінь перевиробництва при різних системах утримання)

4. Здатність застосовувати комп'ютерні інформаційні системи менеджменту:

- електронна обробка даних картотеки (банку даних)
- банки даних (KTBL) при визначенні виробничих витрат з механізації

- програми оптимізації раціону
- програми менеджменту стада в молочному скотарстві
- планування продуктів відтворення стада в свинарстві.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів в організації;

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу);

ПРН14. Вміти визначати: інституційні характеристики організації (цілі і завдання, форму власності, розміри, структуру), її функціональні сфери (закупівля, виробництво, логістика, маркетинг, фінанси, людські ресурси тощо) та їхні взаємозв'язки; критерії, відповідно до яких здійснюється оцінювання внутрішнього середовища підприємства, і пов'язувати результати з аналізом навколишнього середовища (SWOT-, PEST-, SMART-аналіз, аналіз внутрішнього і зовнішнього ланцюжка створення вартості тощо).

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижн і	усьо го	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль1. Основоположні управлінсько-економічні поняття. Витрати та виробіток.														

Тема 1. Основоволожні управлінські поняття	1-2	14	2	2	-	-	5	6	1				5
Тема 2. Витрати з експлуатації основних засобів	3-4	19	2	2	-	-	10	11	1				10
Тема 3. Класифікація витрат та виробітку на сільськогосподарських підприємствах	5-6	19	2	2	-	-	10	11		1			10
Тема 4. Основні аспекти економіки трудових ресурсів	7	14	2	2			5	11		1			10
Разом за змістовим модулем 2		76	8	8			30	39	2	2			35
Змістовий модуль 2. Мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій													
Тема 5. Мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій	8-11	28	4	4	-	-	20	23	1	2			20
Тема 6. Аграрний менеджмент	12-15	12	1	1	-	-	10	28	1	2			25
Разом за змістовим модулем 2		44	7	7			30	51	2	4			45
Усього годин		90	15	15			60	90	4	6			80
Курсова робота з бізнес-менеджменту		30						30					
Усього годин		120	15	15			60	120	4	6			110

Курсова робота – 1 ECTS (30 год.)

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дискусія про загальні поняття господарської діяльності, цілі та види поведінки підприємця	1
2	Нарахування амортизації за різними методиками: лінійний, прогресивний, дигресивний методи, лінійний метод за відновлювальною вартістю, розрахунок в залежності від продуктивності	1
3	Розрахунок витрат з механізації виробничих процесів: трактор, самохідний комбайн, навантажувач, причіп	2
4	Калькуляція загальних, середніх та граничних витрат з механізації	1
5	Визначення мінімально необхідного обсягу робіт	2
6	Калькуляція капіталізованої вартості (на прикладі озимого ячменю й зелених кормів), відносної ціни реалізації (гичка цукрових буряків, кормова картопля),	2

	ціни придбання (рідкі органічні добрива) та вартості заміни (рідкі органічні добрива)	
7	Знаходження оптимальної спеціальної інтенсивності, мінімальної комбінації факторів та оптимального виробничого напрямку господарства	2
8	Застосування фінансово-математичних факторів в мультиперіодичних	2
9	Економічна ефективність прямих інвестицій в техніку та лізингу	2
	Разом	15

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основоположні управлінські поняття	10
2	Витрати з експлуатації основних засобів	10
3	Класифікація витрат та виробітку на сільськогосподарських підприємствах	10
4	Основоположні аспекти економіки трудових ресурсів	10
5	Мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій	10
6	Аграрний менеджмент	10
	Разом	60

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- захист практичних робіт
- захист курсової роботи

6. Методи навчання.

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- інші види

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;

- командні проєкти;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- захист курсової роботи
- інші види.

8. **Розподіл балів**, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

Оцінка курсової роботи

Курсова робота повинна бути зданий в терміни, що встановлюються керівником. Перевірка курсового проєкту завершується оцінкою, яка доводиться до відома студента. Якщо студент не висловив незгоди з оцінкою, ця оцінка проставляється у відомість і залікову книжку. У випадку якщо студент не згоден з оцінкою курсової роботи, проводиться захист курсового проєкту у присутності комісії.

Оцінка «відмінно» ставиться за всебічну глибоку розробку теми на основі аналізу широкого круга джерел інформації, самостійності думок, правильних розрахунків і аргументації висновків.

Оцінка «добре» і відповідна їй оцінка за шкалою ECTS ставиться при порушенні однієї з вищевикладених вимог, наприклад, у разі помилок в розрахунках, висногах, але за умови достатнього повного, глибокого і самостійного опрацювання теми.

Оцінка «задовільно» і відповідна їй оцінка за шкалою ECTS ставиться за роботу, текст і цифрові дані якої свідчать про те, що студент сумлінно ознайомився і пропрацював основні джерела, без залучення яких робота взагалі не могла б бути виконана, і зміст теми, хоч і за обмеженими джерелами, розкрив в основному правильно.

Робота, яку викладач визнав незадовільною, повертається для переробки з урахуванням висловлених зауважень.

Термін здачі курсового проєкту затверджується на засіданні кафедри і оголошується на початку роботи над курсовим. Якщо курсовий проєкт не здається у встановлений термін, це прирівнюється до нез'явлення на іспит.

Приклад розподілу балів за виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 35	до 35	до 30	100

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=457>);
2. Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
3. Коваленко Н.О. Методичні рекомендації „Прийняття управлінських рішень за допомогою програмного забезпечення „МАХ”. К.: «ЦП «Компринт». 2023. 44 с.
4. Коваленко Н.О. Методичні рекомендації „Прийняття управлінських рішень за допомогою програмного забезпечення „ВЕР”. К.: «ЦП «Компринт». 2023. 26 с.
5. Коваленко Н.О. Методичні рекомендації для практичних та самостійної роботи студента з дисципліни «Бізнес-менеджмент». К.: «ЦП «Компринт». 2023. 19 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Конспект модулів з Бізнес-менеджменту. УПН Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина). 2024.
2. Бутко М.П. Виробничий менеджмент. Центр навчальної літератури (ЦУЛ). 2019. 420 с.
3. Юрген Апело. Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами. Фабула. 2019. 432 с.
4. Garry Stephenson. Whole Farm Management: From Start-Up to Sustainability. Storey Publishing, LLC. 2019. 312 с.
5. Петренко К. В., Скоробогатова Н. Є. Економіка і організація виробництва. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 177 с.
6. Henry C Taylor. Agricultural Economics. Wentworth Press. 2019. 334 с.
7. Офіційний вебпортал парламенту України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.rada.gov.ua.
8. Faichuk, O.; Pashchenko, O.; Zharikova, O.; Kovalenko, N.; Faichuk, O. Economic efficiency of the GHG emissions from energy use in agriculture: comparative analysis of Ukraine and the EU member states. Environment. Technology. Resources. Rezekne, Latvia, Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference. 2024, Volume I, 149-153. DOI: <https://doi.org/10.17770/etr2024vol1.7986>.
9. Kovalenko, N., Kovalenko, V., Hutsol, T., Ievstafiieva, Y., Polishchuk, A. Economic Efficiency and Internal Competitive Advantages of Grain Production in The Central Region of Ukraine. Agricultural Engineering, 2021, 51-62. DOI: <https://doi.org/10.2478/agriceng-2021-0004> (Scopus).

10. Lutsiak, V.; Hutsol, T.; Kovalenko, N.; Kwaśniewski, D.; Kowalczyk, Z.; Belei, S.; Marusei, T. Enterprise Activity Modeling in Walnut Sector in Ukraine. *Sustainability* 2021, 13, 13027. DOI: <https://doi.org/10.3390/su132313027> (Scopus and WoS).
11. The Food and Agriculture Organization (FAO) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.fao.org.
12. Tryhuba, A.; Mudryk, K.; Tryhuba, I.; Hutsol, T.; Glowacki, S.; Faichuk, O.; Kovalenko, N.; Shevtsova, A.; Ratajski, A.; Janaszek-Mankowska, M.; Tulej, W. Coordination of Configurations of Technologically Integrated “European Green Deal” Projects. *Processes* 2022, 10, 1768. DOI: <https://doi.org/10.3390/pr10091768> (Scopus and WoS).
13. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.ukrstat.gov.ua.
14. Національний банк України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.bank.gov.ua.
15. Офіційний вебпортал парламенту України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.rada.gov.ua.
16. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.ukrstat.gov.ua
17. The Food and Agriculture Organization (FAO) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.fao.org.
18. Національний банк України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.bank.gov.ua.